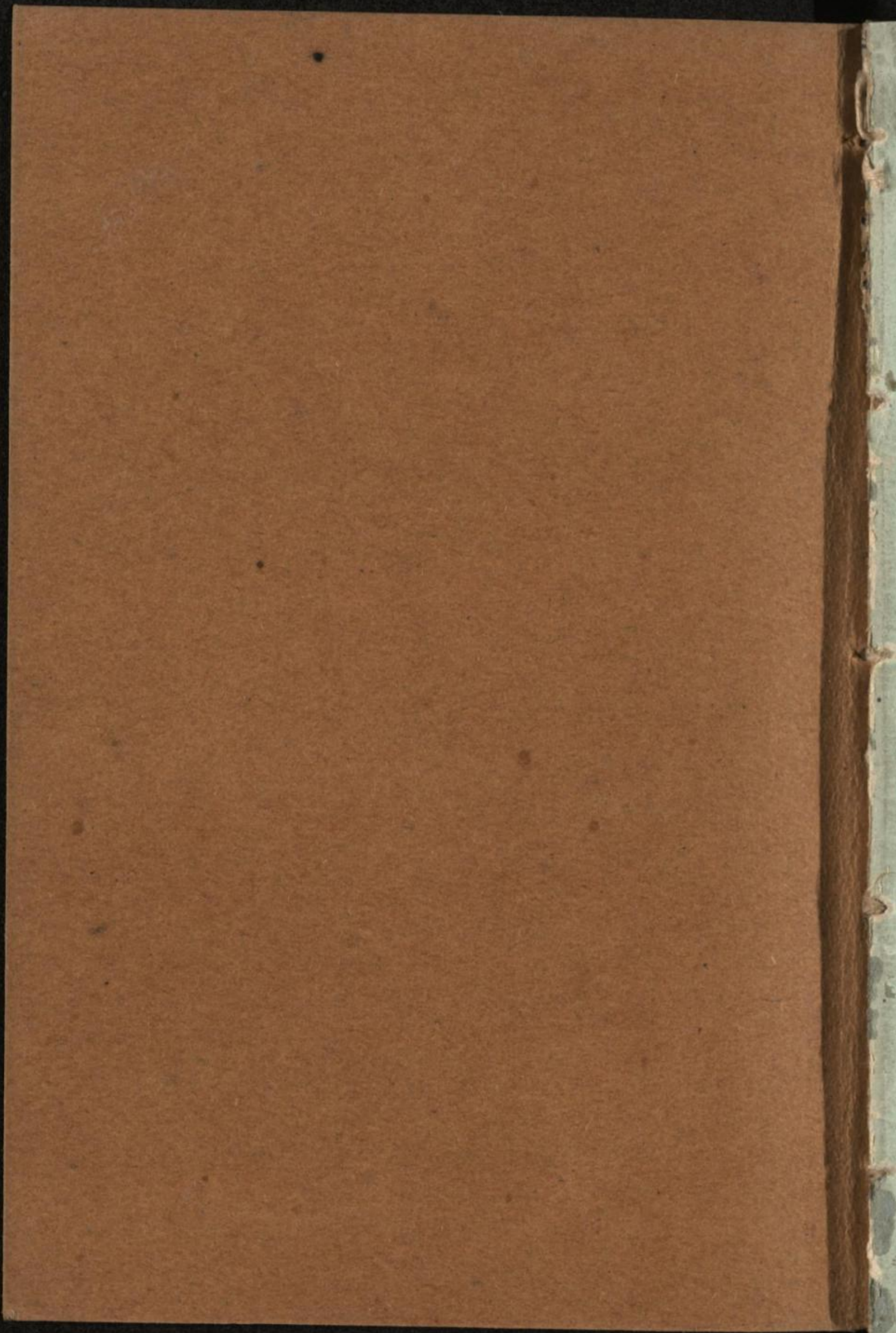

418

459

115656

2.25

I a m

aby

S p j e w a j a d ž i e t a j .

P o w e d a n e ž k o

sa

M ł o d y c h a S t a r y c h

wot

K. Kulwana.

4/8

459

W Budyschini 1849.

S Nakładom Macizy Serbskeje.

W Kommissiji we Wellerež Kniharni.

I a m

aby

S p j e w a j a d ž i e ł a j .

P o w e d a n c z ę k o

sa

M ł o d y c h a S t a r y c h

wot

R. Kulmana.

418° - 459

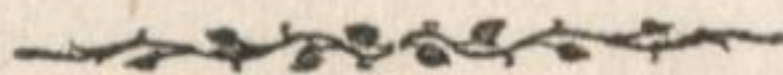
W Budišchini 1849.

S Nakładom Maczizy Serbskeje.

W Kommyssyji we Welleréz Kniharńi.

1883

Spisow a listow

Matczinych Spisow 8.

Spisow a listow

K. Gutmann

1883

Spisow a listow

Spisow a listow

Prjeni Staw.

○ Smercź, kak derje czinišch ty temu Nusuemu, kiž je słaby a starý, a kiž we Starosźjach tzi, a nicjo Gjescheho šo nadźecź a do-
cjakacź nima!

Sirach 41, 3. 4.

Mój Ssynko, podaj wschať mi picź, mi je tať jara styšćno, a Horzota cze me sadušć.

Ach Maczje, wy sze tola jara khora, wy tola wumrecź nebudźecze; newumrejeze mi tola, sčto bych ja potom sapoczał.

Mój Ssynko, Bohlbyknes wschje Wjezy snaje, wón tež wje, sčto je sa tebe dobre; dowjer šo jemu.

Ach Maczje, luba Maczje, wostańcze pschi mni!

Mój Ssynko, chzesch dha, šo dyrbu hiscće dljehe czerpicź? ja šo wešelu, šo smjeje moje Czerpenje skoro Kónz; ja pónđu k Bohu.

Ach Maczje, hdze dyrbu ja hicz a
wostacz?

Mojej Synko, bydz stroschtny, Boh
tebe prawy Bucz powedze. Wostan do-
bry a Boh cze newopuschczi. Ty smje-
jesch so potom tež wele ljepe hacz njetk.
Njetk dyrbisch so sa mne sobu staracz;
hdyž pak tu ja wjazy nebudu, dha bu-
dze twoja Starosz wele meńscha.

Ach moja Maczje, ja wam radny
wschitko k Woli czinju, wostancze jeno
pschi mni. —

Takhlej rosrucžowasche so khuda
Wudowa se swojim jeniczkim Synom,
ležo na khorym Łožu. Khudoba bje we
zylej Stwicžy widzić: pschi Boszeni bje
na Semi Słoma coseplana, a na nej
ležesche ta khora Žona s njeotrymi Pa-
pami wodžeta, pschi nej klecžesche jeje
jeniczki Syn stynnywshi Ruzy, podla
stejesche Karanczk s Wodu; we druhim
Kuczi stejesche stare wot Cžerwjow se-
žrane Blido, a na nim ležachu njeotre
Kruschki fucheho Khljeba, kaž Brosche-
rijam dawaja; wokolo Khachlow bje Ław-
ka, na kotrejž njeotre prosne Hornczki
a Schliczki stejachu; hewať nebje we

zyłej Stwi niczo wjaz widzićz hacž Kło-
 buk, kiž bje jara husto płatany a s Mi-
 czeni sacžahowany a tola hiscže dzje-
 rawy, tón wišasche na Szjeni a spody
 neho stary Mjesch wot šuroweho Pła-
 ta. Syma runje w tej Stwicžzy nebje,
 dokelž bje naljetni Czaj, a wschitko
 wešelesche šo wonkach. Kruwarjo pa-
 šechu Skot, Žony a Holzy pliejachu
 Len, druhe došadžowachu Kulki; Muszy
 worachu k Katej a Žonske šadžachu Pschje-
 šadu na sworanu Kolu, tamni wobšy-
 wachu Kónzy s Konepemi a našywachu do
 Łožow Hejduschki a Bowša; Drusy wob-
 šopowachu Kulki, a mjejachu wschitzy
 tak połnej Ruzy dzjelacz. — Schkowren-
 cžki spjewachu wysche tych pilnych Dže-
 laczerjow Bohu Džak, Ribizy sljetowa-
 chu a wołachu jedyn na druheho, a Ba-
 cžony šahachu po Łukach s dołhimi Ro-
 hami; tu a tam wuskocži Sajaz s Kerka
 a bježesche spjeschnje psche wschje Hona,
 a schtož jeho wuhlada, wosta prošje
 stejo, sa nim hladajo a wołajo: Sajaz!
 Sajaz! — a Kruwarjo mjerjachu šo na
 neho s Kschudžischežom, jako chžyli jeho
 tsylicž, sa nim wołajo: Janko, nebjež

tam, predy tebe so pali! — a smje-
 jachu so czim bole, czim spjeschnischo
 Sajaz nastrozeny do Husziny czjekasche.
 Tak so wschitko weselesche a sadowa-
 sche we naljetnim Czafu a wuziwasche
 Njanoszje Ziwjenja. Ale sa tu khoru
 Wudowu bje wschitke Wepelje wotemreko,
 wona lezesche na swojim hubenym Borli
 k Bohu sdychujō wo Wumozenje. Zusa
 bje wo Wsyn, nichto newedzesche, swotkal
 je, Hdze chze a schto budze. Khora bje
 psched njekotrymi Ljetami do Wsyn pschi-
 schla se swojim Synom, a Wofada
 bje ju jako zusu khoru Zonu do Pastyr-
 nje wsala, hdzez hishcze bjesche. Dotal
 bje so, sa tym hacz pschi swojej Kho-
 rowatoszi mozesche, s Dzielom pola Ludzi
 žiwila a jim na Polach pomhala hacz
 do sandzeneje Syny, hdzez so zylje lehny
 a wjaz nestawasche. Czi Ludziczki, ko-
 trymz bje predy pomocna byla, drje k
 nej pschikhadzowachu a so sa nju stara-
 chu, ale po Czafu so jim to wostudzi,
 a tak dyrbesche jeje Syn s tym rubja-
 nym Mjeschkom po Broschenju khodzicz.
 Kozde Ranje a Weczor pak pschindze
 Zonska k nej, pschineše sobu, schtoz bje-

chu smilne Wutroby wo Wšy dali,
namari Sjedz, pošla jej jejne Rožo, a
woteńdže.

Wele Ludzi mjenja a skorža, so šu
křudzi, hdyž pohladnu na šwojich Šsu-
řodow aby Wěřnych, kotřiz maju wele
Polow a Holje, wele Škotu a Samó-
ženja, aby hdyž šebi pomyšla na Kne-
žich, kotřiz šu we krašnym Wěřelu žiwi
beš Džela, woni jim to sawidža, šu
nespokojni a psches to nedžakomni psche-
cziwo Bohu, dokelž Dary sazpa, kiž
jim šamym Boh wudžjela, a ša tym
hladaja a žadaja, šchtož jim Boh po
šwojej mudrej Woli neje dacž móhł.
Tajzy hišcže nejšu wopomnili, šchto
to rjeka: „wulki Dobytč pak je, šchtož
bohabořasny je, a na tym doř ma,
šchtož jemu Boh da.“ — Mój křudy
Pšhecželo, hdy by ty wopomnił a wedžił,
kažke šrudne Žiwenje husto Bohacžk
wedže, kaž jeho wobcžežene Šswjedom-
nie tyšchi, kaž jemu husto doř najlep-
šcha Sjedz neřtodži, a kaž beš Španja
šo won žylicžku Móz na šwojich židža-
nych Pořlescžach wiže: Ty by ty to
widžił, ty šebi šawješze neby jeho hu-

beneho a sawedneho Bohastwa požadať,
 so tež neby s nim mjenjať, hdy by won
 czi swoje zylé Samoženje sa twoju fru-
 tu Strowosz dacz chyzł, a ty dyrbjať je-
 ho Khripawosz a nemjerne Sšwjedomnje
 wsacz, a jemu dacz twój czichi Wjer we
 Wutrobi a twoje mjerne Spanje na pro-
 stej Sslómi po dokonjanyh Dnju. —
 To khudy Człowek neje, kiž je strowy
 a móže a chze dzjelacz, a hdy by tež
 dale nicžo na Sšwjeczi jeho nebyło;
 ale to je khudy Człowek, kiž nicžo ni-
 ma a Khoroszje dla šebi tež nicžo s
 Džjetom šaklužicz nemóže, kiž dyrbi zy-
 lje Sšmilnoszje a Mitoszje šwojich Sso-
 bucžlowekow hladacz. — Khudzi a Bo-
 haczi dyrbja po božej Woli na Sšwje-
 czi hromadžje bydlicz, so bychu šebi to
 druhdy hórke Živenje bes šobu položili,
 tón Khudy psches šwucženu Džjelawosz,
 tón Bohaty pak psches Darniwosz a
 pscheczelnu Wysł, tak so by žadyn teho
 drugeho nesazpil, ale šo wschitzy bes
 šobu lubowali a šebi Dobrotu czinili,
 kóždy po Samožnoszi. Bjeda pak Bo-
 haczkam, hdyž šo tajkeje Luboszje wosta-
 ja, Khudoby a Potriebnoszje na Bliž-

schim so dohladacz nóchzedza, ale Smil-
nosz wopokasacz a Polóženje pschinesz
swojim Pšam sawostaja.

Kajki bje to frudny Čas sa tu khu-
du Wudowu wot sandzeneje Symy hacž
dotal, kať wobčežne bjechu jej te Dny,
a kať dothe te Rozny! Hischeže nihdy
nebje jej jeje Khudoba tať hórka byla,
jako tuton krótki Čas, pschezo bjesche
šebi wona wschitku Potrjebnosz sašluži-
la a nikomu snicžim wobčežna nebyla,
tež swoju hubenu Hospodu šebi darmo
nežadala, ale ju Wosadzi saplacžila;
ale njett jej to wjaz možno nebje a tež
niz, so šama sežiwicž. To jej jara slje
čžinesche, šmilnych Darow hladacz a
swojeho Šyna po Broschenju šlacž.
Wona teho dla husto sdychowasche, so
by Böh chyzł, jeli by jeho Wola byla,
jej jejne Čerpenje pschikrótzicž, a ju s
teho Hubenstwa k šebi wsacz. A kaž
so ji sdasche, dha chyzsche Böh po jeje
Próstwi čžinicž, pschetož wona pschezo
Džen wote Dnja šlabnesche.

Jedyn Džen psched Wecžorom sawo-
la wona swojeho Šyna k šebi, kotryž
sepreny pola Blida šedžische, a džesche

ŕ nemu: Mój Ssynko, pój wschať bliže
ke mui, ja mam czi njeschto prajicž.

Ach moja Maczje, wy tola wumrecž
nebudžecze!

Budu, mój Ssynko, budu, ale ty
nepłacž.

Ach, moja luba Maczje!

Bydž smjerom, mój Ssynko, tebi
ŕo derje pòndže, hdyž tu ja wjazy nebu-
du. Posłuchaj, mój Ssynko, hdyž wum-
ru a budža me hrebacž, dha newostan
potom dljehe tudy, ale dži dale, dži
dale ŕ Wecžoru, hdžež ŕo Sstòncžko
kòždy Wecžor ŕhowa.

Moja Maczje, ja bych rady tudy
wostał, ja bych tam ŕhodžit, hdžež bu-
džeja moju Maczerku ŕahrebacž.

Mój Ssynko, tam ja newostanu, hdžež
me ŕŕhowacž budžeja, ale ja pòndu do
Nebesŕ ŕ lubemu Bohu. Moje Czjeło
drje tudy wostane a budže wotporčowacž
wote wscheje Hubenoszje, Pròzy a Sru-
doby, ale moja Duscha pòndže do Nebesŕ
ŕ Sbòžnikej; kaž teho hubeneho Lazara Du-
schu, tak budža tež moju Duschu Jan-
dzeljò pschemodžecž do nebeskeho Kaja. —
Hdyž budu ŕŕhowana, potom pschindž

k mojemu Rowu, poklať so a wuspjewaj
 nad nim nutrny Wotzenasch, ale potom
 newostań dljehe tudy, ale dzi. — Ne-
 wostań dale tym Ludjom k Wobczežnoszi,
 hlaj woni maja njetk so mnu wulku
 Rusu, teho dla dzi ty potom dale, a
 hladaj, hdže budžeja cze dobrocziwi Lu-
 dzjo trebacž mōž, cžin jim Dobrotu a
 bydž poslušny, Bōh cze newopuschczi.
 — — Mōj Ssynko, pocža Macž po
 malej Khwili sašo rycžecz, ale neńdž se
 serbskeho Kraja ani se serbskeho Luda,
 won ma Khleba dosž. Dyrbjakli pschincž,
 hdžež hinať rycža, da so sašo wrócž, a
 wostań pschi serbskim Ludu, won je po-
 bōžny a dzjelawy. — Myšli pschezo
 na Boha, dha budže won pschi tebi;
 necžin nicžo Sleho, dha budže tebi
 Bōh pomhacž. Sstyschisch mōj Ssynko?

Haj Macžje, ale nebudže dha wam
 sašo ljepe?

Nje, mōj Ssynko, ja sebi tež ne-
 žadam dljehe tudy wostacž, ja rada
 wumru, wschať wjem, so budžešch me
 posłuchacž, ty by me pschezo posłuchať.
 — Ja drje cze jara khudeho tudy wo-
 staju, ale ty by bohaty dosž, hdyž so

Boha bojisch a prawje czinisch. — A
 njett, mój Ssynko, dzi Knesej Duchom-
 nemu, prosch jeho, so by te mni pschi-
 schoł, praj jemu, so chzu rada psched
 Ssmerczu s nim porycžecz. Dzi, mój
 Ssynko, dzi a neplacz. Böh tön Knes
 je tebi sa twoje Ssylsy a Lubosz te
 mni wele Sboža nahromadžit.

A Janť dzjesche czinicž, kaž bje jemu
 Macž prajila, a pschindže s Knesom Du-
 chomnym, s kotrymž Macž potom dotho
 rycžesche, ale Jan nebje pödla, teho bje
 Macž dale pöštala, wona nechasche, so
 by won flyschał, schto wona s Knesom
 Duchomnym rycži. —

Naljetni Čžaß se swojimi Rjanosziemi
 bje so pominył, lietni Čžaß se swojej Tubu
 bje tež hižom sajšchoł, nasymni Čžaß se
 swojimi rjanymi Darami bje nastal.
 Ludžjo džjetachu sašo na Polach, ale s
 druhimi Sacžuczemi a sdruhej Wefeto-
 szju, woni berichu Sdu swojeho pilneho
 Džjeta, khowachu bože Dary, kotrež bje
 jim boža Lubosz wobradžila, do swojich
 Brožnjow. Böh tön Knes bje bes Po-
 hladanja na Parschonu swojemu Sstön-
 zu swjeczicz dał na Pola Dobrych a

Słyč, wón bje Deszcz a Rosu słak
 na Wusym Prawych a Neprawych, a
 bje žohnowat Besbóžneho runje jako
 Praweho, so by jemu swoju Lubosť a
 Schcedriwosť siewit, so by so tónsamy
 dohladať a byt psches božu Dobroczi-
 wosť k'Potuczi wabeny. D hdy by so
 Besbóžny pschi Domkhowanju božich
 Darow dopomnit, tak wele Merjada
 wón na swoje Polo pschi Wusymy je
 sobu wumetať, psches nehorne Słowa,
 Hidženje a Snjew, a hdy by tutón
 Wusym sobu sesthadzał a rostł, tak
 hubene Žnje by wón mjecz dyrbjat w
 Časě Domkhowanja. Ale tak je Bóh
 luta Lubosť, wón nesakhadža s nami po
 naschich Hriechach a nesaplaczi nam po
 naschich Słósziach, ale žohnuje a čini
 Dobrotu, so bychmy so k'nemu wobro-
 czili, a so wostajili stejho Bucza, tak
 dotho hač jeho Radu mamy.

Časy so wotmjeneja, Godžiny wot-
 bjeha, Dny a Mjesezy sakhadzeja,
 Čas chwata kaž by precž lecziť, a my
 husto neshonimy, hdže je wostať, a tak
 spjeschnje je nam čeknyť, a my sandže-
 my sobu snim, pschibližujemy so k'Kon-

zej a stejimy nenadzujzy pschi swojim
 Rowi, wscho Sandzene je nam jako
 Son. Ale temu Sslabemu a Nusne-
 mu nechwata Czast ruczie dosz, temu
 Rhoremu a kiz we Starosziach tzi, ne-
 skhadza won spjeschnje dosz, czihlej cza-
 kaja požadliwje na Sakhadzenie Sslon-
 za, a so wešela, so so jich Wumozenje
 pschibližuje, woni wopuscheza radzi tuton
 Swjet, kiz bje jim tak horki, pschetož
 woni niczo na nim nimaja, schtož by
 jich k nemu wjasalo a czahnylo, a ma-
 jali schto Lube na nim, to su poruczili
 swjernei Wutrobu lubemu Bohu. Tak
 naša khora Wudowa Maria, wona
 ležesche a cžakasche na Wumozenje hacž
 do Nasymy, te Dny bjechu jej jara
 dolhe byle, ale hiscže dl ežsche te No-
 zy, wona bje so nacžakala a nasdy-
 chowala, hacž ju Boh se wscheje Nusy
 a se wscheho Hubenstwa wumó, a wo-
 na swój Bjech dokonja tudy na Semi,
 a sandže k tamnej nebestej Polnoszi a
 Wešetoszi, kaž bje sebi žadala. —

Druhi Staw.

Glaj kaſ pjeſnje a luboſnje je to,
hdyž Bratſja we jenej Myſli hromadźje bydla.

Psalm 133, 1.

Turij Koſak we Spalach bje prawje duſchny Czlowek; bohaty na czaſnych Kublach runje won nebie, pſchetož won mjejeſche ſrjenju Žiwnoſz, njehdže ſ tſieczmi Kórzami Pola a Łuki, a Holje wjaž hačž pól taſ wele, a hiſcheže njeſchto Kerkow pſchi Rjezy. Won wobdźjela tuſamu ſ dwjemaj Wołomaj, mjejeſche na nej ſchjeſz Kruwow a njeſchto dróbného Skotu. Twarenja bjechu wſchje žyſe, a Tſjechi nihdže roſtorhane. To bje tajka Žiwnoſz, na kotrež móže Czlowek ſe Žonu a ſ Dźjeczimi jara derje žiwy bycz, hdyž ſebi dźjelaja a to Swoje pjeſnje hromadźje djerža, a Turij bje tež jara derje na nej žiwy. Won bje ſo do neje woženik. Jeho pſchichodny Man, ſtary Godan, mjejeſche dwje Džowzy, Mariju bje do Wſy wudał a Hani domach dał, a ta bje ſebi Turja Koſaka wſata. Pjeſcheho Hoſpodarja a pſchi-

chodneho Ssyna nebje stary Hodan fe-
 bi wubracz mohl, jeho Džowka pak niz
 duschnischeho Mandzelskeho. Benes Ju-
 rij žanych nemjejesche, khiba pecz a by-
 dom džefat Toler, kotrež bje febi jako
 Wotrocžk wusbytkował; ale won mjeje-
 sche, schtož bje wjaz hacž wele Benes
 winojte, won mjejesche dobry Rosom,
 strowe Stawy a Hotowosž k Džjetu, bje
 slutniwy, cžitasche radšjo w Knihach, hacž
 so by Wecžor wokolo lasyl. To wscho
 šo staremu Hodanej lubesche, a won
 mjenesche: tajkich Wotrocžkow njetk we-
 le wjazy nenamafasch, kaž Jurij je. Wo-
 trocžy maja njetk wjazy Sdu, hacž
 šym ja mjet, a tola febi ljedom hdy
 jedyn njeschto nahromadži, hdyž je
 Pjeto pola nich wokolo, dha je jich Sda
 najbole tež wscha; ale Jurij, kiž ža-
 nu wyschu Sdu nima hacž drusy, je fe-
 bi sa wofom Pjet pecz a bydom džefat
 Toler wusbytkował, to je dobre Hospo-
 darstwo a pokasuje na wesety Pšichod:
 ja febi myšlu, ton nebudže twoju Žiw-
 nosž sapuszicz a Hlöd na nej žiwicz.
 Tak myšlesche stary Hodan wot Jurja,
 a won šo nebje na nim molit, Jurij

bje hiščeže duschnišchi, hačž šebi stary
Hodan wot neho myšlesche.

Niz dołhi Čas po Kwasu je bez
Młodymi a Starymi borsy Swada a
Pšebekora, Jednota a Mjer so šhubi, a
boži luby Khljeb macža šo husto s hór-
timi Šsylfami. Blacž khodži s nimi do
Łoža a Kacže stawa s nimi s Łoža.
Hdžež tak je, tam je frudne Žiwjenje.
— Pola Turja Kofaka tak nebje. Tón
wostaji Nanej Hospodarstwo a nedrijeje-
sche je jemu s Rukow, hačž bje runje je-
ho, ale wón čžinesche, kaž Nan Hospo-
darstwo wukasa, a bje jemu poddany,
pšchetož wón widžische, so Nan k Šchko-
dži neje, ale k Wužitkej pomha. Nan
pak, Turjoweje Čžichosže šwjedomny,
woprascha so jeho husto: Turjo, kak
šebi ty myšliš, hdy dha bychmoj to-
hlej sapočžatoj? A Turji wotmolwi:
Nano, ja šebi myšlu, skere a lijepe,
pšchetož Spieschnosž neschkodži, a dzjeła-
wej Ruzy nepschindžetej k Hanibi.

Brawje masch, mój Šsyno, teho
dla chžemoj hižom ljetša, hdyž šnjejemoj
wofynte, tu wudrenu Džjeru na Łuzy
šawosyčž a wuporedžecž. Na Brjeh chže-

Kofota našadзец, hewať namaj Woda pschezo sať k lubu cžini; to hižom je njetko tseczi Kas, hač ja pominju, so je so Woda runje tam na tym Mjeszi wudobyla a Džerow do Łuki nadrjeła.

Derje dosz, Namo, ale ja newjem hač budže namaj to wele pomhac; a Kerki na Łuku šadзец, to so mi nesda dobre, Trawa pod Kerkami ženje dobra nenarofze.

Schto dha ty myšliš, kať bychmoj to cžinitoj?

Ta Rjeczka psches te Łuki je jara neruna, a ma wošebje na naschej Łuzy jara wele Ršchwisnow a Kolenow, hdžež so Woda fastaja a werczi, a tať pschezo dale do Łuki drjeje. Sdy bychu naschi Ssušodžjo so s namaj sienoczič chzyli, so bychmy tu Rjeczku zylje pschepołożili a runu wuryli, so neby so Woda wjazy fastajala, ale runu Cžaru bježala, dha by było pomhane. Pschetož psches to by Woda wele ruczišcho wotbježala, so neby fastajala, wercžala a do Łuki drjeła, a my bychmy tež wele Kraja wjaz k Łuzy dobyli, pschetož zyle rjeczne Ršchwisny psches naschu Łuku

ſu ſkoro junu dljeſſche, hačž naſcha Lu-
ka. Hdj by njek Rječka runje ſchła,
dha dobydžemy na Hriabu Ssyna wjaz,
wotbydžemu Wodu rucžišcho, a ſminemy
ſo tamneho kožde Rjeto nuſneho Pore-
dženja Brjohow.

To ſo da ſklyſhecž, mój Ssyno.
Alle hdje woſmeſch Perſhecž k Sawožo-
wanju?

Ta daloko neje. Woſredž naſcheje
Luki macze Horku, hdžež tež ničžo wot
Trawy nenaroſže. Tahlej Horka ſo
wotryje, a ſo do tych Džerow woſy;
na to ſryte Mjeſto ſo naſoje Džeczela
a nameta ſo Skomjow ſ Brožnje a ſe
ſynoweje Lubje, a tač doſtanemy ſaſo
rjany Kruch Luki. Medyrbjatali wotryta
Horka do tych Džerow doſahacž, da
beremoj ſ wumeńſkich Polow, ſ tych pje-
ſkojtych Kónzow, tam ſo žana Schkoda
Polu neſčžini, daloko drjen ſmjejemoj
woſycž, ale hdjž budže woſcho doſanjane,
dha budže duſchne, a budže ſo jara
derje danicž. Schło to woſchitko renje
by, ale hačž budža naſchi Ssuſodžjo
chycž? Namaj ſamymaj to wele nepomha

hdyž woni swoju kšiwu Njecžku wob-
khowaja.

Ja šo nadžiju, so budža chycž.
Sławosch uima wjaz Łuki, hačž tublej
jenicžku, a hdyž budže klyšhecž, kač mohl
šebi wjazy a ljejšchu Łuku scžinicž, bu-
dže to rady cžinicž; teho runja tež Janč,
Bobran a Wiczas nesmjjetaj wele Dže-
la na swojej, tam Njecžka tač kjetro
runje bježi, wonaj jeno trebataj njekotre
Kerki wukopacž a Brjoh srunacž, dha je
scžinene. Dyrbjakli Kšičž do teho ne-
swolicž? Tón ma kjetro wele Džela
na swojej, a tež Howač smjeje wele
rycž a sawožowacž. Ssykora a Trysna
— tymaj Woda na Polach škodži,
hdyž šo tač dolho wije a wercži, taj
byschtaj ju rady wotbyłoj. Žitač a
Korcžmar budžetaj mi k Luboszi do teho
swolicž, hačž mataj runje druhdže Se-
leneho dosž; a Hejduschka, twój Sswač,
šo nebudže dacž k Dobremu nusowacž.
A tač, šebi ja myšlu, budžemy tón
Skutk wuwesž móž.

Stary Hodan rycžesche njetk s Bu-
rami dla Wurunanja Njecžki psches jich
Łuki, dopokasa jim, kač wele by Kóždy

s teho Wuzitka mjeť, hdy by Woda psches Łuki runje bježała, a kať potom neby, hdyž chzedža Ssyna wokolo Jana byz, husto na Łufach Woda stejala, a jim predy Ssyczenja Trawu wumafala. To so jim lubesche, a Njekotři hnydom do teho swolichu, Drusy pak chychu sebi tu Wjez pschemyslicz a wobhladacz, pschetož to bje jim njeschto zylie nowe, myslachu sebi tež, so drje so tola nehodzi. A na nedzelskim Popotnju dzjechu wschitzy won, tež Drusy, kiž tam Łuki nemjejachu, wobhladowachu sebi je a rycžachu to a wono. Wuzitk, kiž s teho smjeja, wschitzy derje pošnachu, ale Džjela, kiž ton a tamny s tym smjeje, so khjetro strožichu. Jako pak jim Godan pokasa, so móža na to Waschnie te suche Horki s Łukow wotbycz, hdyž je k Sawožowanju Džjerow beru, kať psches to wele wjaz dobreje Łuki nadobnydu, dha wschitzy wobsanknychu, tublej Wjez sapocžecz a dokonecz, a sebi pschi tym shromadnym Džjeli jedyn druhemu pomhacz.

Łuki su burowe najwosřebnische Wobsedženstwo. Tublej Wjernosz shonichu

spalowszy Burja, pschetož žadyn beš ni-
 mi nebje, kiž nepósna, kaš wulki Wu-
 žitk jemu s tehohlej Sporedženja nasta.
 S tych póniženych Hörkow, hdžež predy
 nicžo našykli nebjechu, šyczechu njetk
 rjanu Trawu, a we tych sawoženych
 Dołach mjejachu pschi Šycženju Šrja-
 by ležo, so je ljedom rošbichu. Šdy
 by na žyłej Łuzy tajka Trawa stejala,
 dha netrebali Šymi žanu Štómu ša
 Škót rjesač, prajachu Njekotši. To
 móže šo dokoneč, wotmolwi Jurij Ko-
 šak, ale my dyrbimy šašo wschitzy psches
 jene byč, jenemu šamemu neudže. A
 woni radžachu a wuradžichu, šo chzedža,
 dokelž Woda runje šredž Łukow bježe-
 sche, Špuschžadła natwaricž a Wodu
 napinacž, wot tych Špuschžadłow paš
 s Kónža wschitkich Łukow s wobeju Štro-
 now Šrebju wurycž, a taš Wodu roš-
 dželicž a kołowokoło Łukow wesž, a jej
 po nich dacž delje šbježecž do stareje šredž-
 neje Njecžki. Tu nasta šaš ša njeko-
 treho wele Džjela. Dokelž Łuki žylje
 rune nebjechu, dha nebychu šo Hörki
 šobu powodzile, s Dólcžkow paš neby
 Woda wotbježala. Woni teho dla šašo

ryjachu a runachu, tak dołho hač bje
wscho prawje do Rjada festajene, a
Woda po zylej Łuzy jenač rosbježa, a
delje do stareje předžneje Rjecžki bje-
žesche.

Na Waporu fastajichu woni Spusch-
czadła, a wedzechu do wobeju Stronom
Wodu po Hrebi, a powodžichu tak zyle
Łuki. Hdyž mjejachu Ssyna domoj,
czinjachu teho runja. Ale to dyrbeli wy
Trawu wohladacž, hdyž šyczechu, hustu
a dołhu, wysche Kolen stejese Musim,
hdyž Kofy do neje sałożichu, a bje
stajna kaž Žita. A tak woni prawje sacžu-
chu Zohnowanje Jednoty a bratrowskeje
Lubosžje; schtož jedyn šam neby dofoneč
mohł, to dokonja jich wele hromadžje
jara lohko, a powyschi tak Kóždy šwoje
Samóženje wo wele Krocž. Hdyž bje-
chu predy tš aby schtyri Šorn Ssyna
mjeli, tam mjejachu jich njetk wošom
aby dwanacze, a tak tež bje s Wotawu.
Njetk možesche Kóždy šwojemu Skotu
w Ssyni Ssyno a Wotawu dawacž a
netrebasche tak wele Słomy, a može-
sche šebi hiscže kóžda Hosposa jene aby
dwje Čzeleczi wjazy pschijasacž a wotpa-

dziej. Słómu móżachu do Gródzow
 płacz, to bje sašo dobry Hnoj, a tón
 Polam neschkodzesche. Tak pelnjachu
 woni swoje Pschatra, Bróznje, Lube
 a Binzy se swojich Lufow aby sWjer-
 noszju prajene: jich pschesjena Myśl,
 jich Jednota, jich bratrowska Lubosz
 bes sobu jich tak zohnomasche.

Alle hischreze wjaz Wuzitka nasta tym
 Buram s teho, so wjazny Seleneho mje-
 jachu, hacž predy, menujzy woni tež
 netrebachu njetk tak wele Słanja s Ho-
 lje wosycž, wjaz hacž Potojzu mene,
 dyžli predy, a Skót stejjesche njetk do-
 mach, a nedzjetasche po tajkim žaneje
 Schkody wjazny na Polach, newuhłodni
 a newuhanja šo wjazny po fuchich Bast-
 wischežach, a schtož bje to najwoszebni-
 sche, won nenoschesche Hnoj wjazny won,
 hale dzjetasche jon stajnje domach a da-
 wasche psches to wele wjazny Dobytka.
 Kotryž Bur je tak daloko pschinešt, so
 móže šwój Skót stajnje domach stejo
 mjecz, tón je dobył. Naschi Burjo mje-
 jachu njetko wele wjazny Hnoja a tež
 wele ljepschi Hnoj, dokelž móżachu wjazny
 se Słómu płacz, a Hnoj wot pol Słómy

cžjeri wele bóle, hacž tón wot luteje Wot-
miny, kaž jón predy mjejachu; duž njetk
tež wele reńsche Zita na Polach steja-
chu. Haj, njekotři Burja, kiž mjejachu
wele Holje, sbichu jeje njeschto, hdžež
bje runje won dobra Semja, dzjelachu
sebi Nowinu a sñjachu tam Kožku a
Zahly. To sbite Dremo rošpschedachu,
a s tych Werchow a Hatosow a słabnych
Schtomow palachu Wuhlo. Jurij Kossak
bje naprieni, kiž žyly Sahon Holje sbi
a scžini sebi tam rjane Polo, hdžež
kožde Rjeto pecž Kóp Kožki nawjasa.

Hdžež su Ssušodžjo jeneje Myšlje,
tam so hodži wele Dobrego sapocžecž,
a móže so tež wuwesz, a je tam lute
Zohnowanje; hdžež pak je Sawisz a
Wersanje a Swada, tam wscho Dobre
Kónž bere, a lubosna tam nesakčjeje
žana Kóžicžka. Tak sebi Čłowekojo
na Semi sñami sñwoje Sbožje aby sñwo-
je Nesbože twarja. Stary Šodan psche-
žo prajesche: Wy lubi Bratsja, jeneje
Myšlje dyrbinmy byčž, hdyž njeschto chže-
my, a dyrbjakli tón aby tamny njeschto
Šsnadne pschi tym sñhubicž, aby mału
Šškodu pódla mjecz, dha dyrbi won

to rady snesz wulkeho shromadneho
 Wužitka dla. Ale to je sa najwjazy
 Czlowekow czežki Rhumscht, dokelž psche-
 zo na šo šamych hladaja a myšla, fať
 bychu woni najljepschi Wužitk s teho
 aby s tamneho mjeli a šebi pschuwobro-
 czili, sa Bližschim pať šo neprascheja, bor-
 nejž won pōdla Rōnz wsať, hacž runje
 Zaposchtō napomina: Kōždy nech ne-
 hladaj na to Šswoje, ale na teho Bliž-
 scheho. Se Šserbami, rycžesche stary
 Šodan dale, by s zyta wele ljepe staťo,
 hdy bydzichu woni wot Spoczatka pschezo
 jeneje Myšlje byli, jich Nepscheczelo
 nebydzichu jich pschemōž mōhli. Ale
 tať bjechu pschezo Šstowenjo na Šstō-
 wjanow, a pomhachu Nepscheczelam na
 šłowjanskimi Bratrami dobywacž, a je-
 nicžy teho dla je šo staťo, šo buchu
 Šserbjo tať zylye podtkōcženi. Kaž šo to
 na zylych Krajach a Ludach widži, tať
 tež na Wšach a w Mjěstach bes Woša-
 dami. Glaježe, schtož je nam wschjem
 hromadzje mōžno byťo s naschimi Lufa-
 mi, to neby mōhť jedyn šam dokonecž,
 a hdy by jeno jedyn Sawišny aby
 Nepschaty bes nami byť, my dyrbeli

teho jeneho dla wschitzy czerpecz, a ne-
möhli tajke Sbožje a Wužitk mjecz, kaž
njete mamy, a so teho weseliny. Te-
ho dla je Jednota Satožk Sboža kaž
we Domi, tak tež we zylej Wofadzi.

Tseczi Staw.

Posbjehncje swojej Woczi k Nebešam
a hladajcje, sčto je tajke Wjezy
stworik, a wuwedje pscherachno-
wane jich Wójsko, a sawoła je
s Menom? jeho Sšynnosz a wulka
Móz je tak wulka, so žane wot
nich wonfacy newostane.

Jesaias 40, 26.

Ste Ryczje skaza dobre Bozcjinki,
a Besbožny nacžini wele Steho, mudry
Czlowek pak kedžbuje na Dobre, a hla-
da, kaž by wschitko kšjepschemu nalo-
žik. Tak Jurij Kossak. Jako won
hischcze Wotrocžk bje a služesche, ne-
czinesche won pschezny po Waschnju dru-
hich Wotrocžkow, ale wotdžjeli so wot
nich na wschelake Waschnje. Medželski

Džen Popoſnjū wſa ſebi wōn paſ tajke
 paſ hinajſche Knihī a čžitaſche a na-
 wukny ſ nich woſebne Wjezy. Tak,
 jako wōn w Budetezach ſlužeſche, mjeje-
 ſche tam Pſchiſtup k Wučerezom a Kneš
 Wučer wuſtejeſche ſo na Swjeſdy.
 Jako Jurij tohlej pytny, by rady njeſchto
 wot teho naſhonit, a jemu ſo radži, ſo
 pſchezo jenu Swjeſdžicžku po druhej poſ-
 na. Najpredy, džeſche Wučer k nemu,
 je najſprawniſchi Čžaſ na Swjeſdy kedž-
 bowacž a je ſeſnacž, tōn naſymni aby
 naljetni Čžaſ. Rjecži ſu Rozy jara
 krotke a Nebjo ženje tak jaſne neje, jako
 w Symi; w Symi paſ je ſaſo jara Sy-
 ma, a Čžloweſ nemōže doſho wonkach
 wutracž, teho dla we poſnim Naſymju
 a we ſažnym Maljecžu. Hdnyž njett won
 ſtupišch a ſwojej Wocži k Nebekam po-
 ſbjehneſch, dha widžiſch wele Lawſynt
 ſybolatych Swježkow. Schtoha ſu wo-
 ne? — Wone ſu bože Stwōrby, Šwjety
 kaž naſcha Semja, aby kaž Mjeſacžk,
 aby Šklōncžko. — Hdnyž chzeſch njett
 te Swjeſdy ſpōſnacž, nedyrbiſch na wſchje
 na dobo hladacž, ale najpredy na te
 najwetsche, na te najbole blychczate.

Hizom stary Hiob snajesche Swjesdy,
 pschetož tak steji tam pišane we 9. Sta-
 wi a 9. Schtucžy: won cžini na Nebe-
 řach Bormanana, Kofny a Cžecžerjanza,
 a te Swjesdy k Bólnju.

Turij džesche, kotry dha je njetk ton
 Borman?

No, dha pój jow, stup řo takhlej,
 s Wocžomaj runje k Bólnožy, řady řo
 masch Bólnjo, na Prawizy Kanje a k
 Ujewizy je Wecžor, njetk posbjehni řwo-
 jej Wocži a hladaj k Nebeřam. Niz
 runje wysche Słowy ale runje psched
 Wocžomaj, hdyž jej trochu posbjehnesch,
 widžiš Swjesdžicžku, wona neje žana
 tych najwetschich, ale řluscha k drugej
 Njadomni Swjesdow, tu řebi prawje
 wobhladaj, řo ju derje řpósnajesch, psche-
 tož ta steji pschezo na jenym Mjeszi, a
 wřhitke druge Swjesdy, řaž řo nam
 řda, řhodža na Nebeřach wokolo neje.
 Hdyž tuhlej Swjesdžicžku wřchudže, hdyž
 řny a řejišch, pschezo namafadž wješch,
 dha masch wulki Dobytk, pschetož po nej
 řo njetk žyke Nebeřa rořdžjela a rořpo-
 řasnja. Wona rjeķa polarřka Swjesda;
 pola arabiškeho Luda, hdyž Hiob by-

dlesche, rjekasche wona **G l d s c h e d i**.
 Njetk hladaj s **Wocžomaj** bóle delje,
 trochu k **Rjewizy**, a tu budžesch schjesz
 runje tak swjetlych sybolatnych **Hwježkow**
 namafacz, kaž **G l d s c h e d i** je, ta před-
 ma beš tymi schjesz wetschimi je men-
 scha hačž te schjesz a steji předža. Te
 tši wetsche stej menschej, kiž su hroma-
 dzje **Schtyrirožk**, su te schtyri bormana-
 nowe **Koleša**, te tši dalsche **Hwjesdy**, kiž
 k **Rjewizy** steja, trochu w **Rschiwisni** na
Stroni teje menscheje, to je **Wojo**, a
 tehlej wschje sydom **Hwježkow** hroma-
 dzje, to je tón **Borman**. Njetk dzi s
Wocžomaj wót tych schtyrjoch **Kolešow**
Bormana sašo runje horje, so porno
 tej polarškej pschindžesch, ale so wona
 k **Prawizy** wostane, tam budžesch runje
 tak, kaž pola **Bormana** te schtyri **Ko-**
leša steja, druhe schtyri **Hwježki** widžicž,
 ale wone su wele mensche hačž te schtyri
Koleša pola **Bormana**, a hladaj potom
 dale k tej polarškej **Hwjesdzi**, tu widžisch
 sašo s tej polarškej **Hwjesdu** tši, kiž tak
 steja, kaž **Wojo** pola **Bormana**, ale tu
 je wscho hinač swobrocžane — to je tón
 mały **Borman**, te predawsche **Hwježki**

fu pak tón wulki Borman, wone tež
 rjekaja wulki Bar aby Medzwedz a mały
 Medzwedz. Pola wulkeho Bormanana
 steji Wojo k Weczoru, pola maleho pak
 k Ranju. Czi Swjesdarjo, kiž psches
 toczene Schklenzy na Swjesdy hladaja,
 licza k wulkemu Bormananej 85 Swjesdow,
 k małemu pak 22, a kōzda Swjesda
 ma pola nich swoje Mjeno.

To sym wscho srosemik a sapschijał,
 dzesche Jurij, ale hdzaha je tón Cžecze-
 rjanž, wot kotrehož Siob dale ryczi.

Dha stup so s Wocžomaj k Ranju,
 so masch polarSKU Swjesdu k Rjewizy, a
 pytaj wot neje s Wocžomaj k Ranju,
 ale niže hacž El dschedi steji, njehdže
 we Wysokoszi wulkeho Bormanana, dha
 budžesch wulku Swjesdu namakacz, kiž
 so s cžerwenkojnym Blyškotom plōmeni,
 a steji pschi wele małych Swježkach, kiž
 wschitke tak hromadže steja, kaž ležaza
 łaczanska Biatka ← to fu te Baby.
 Njetk hladaj wysche Babow, trōschku k Rje-
 wizy, tam budžesch Hromadku drobných
 Swježkow namakacz, beš nimi je jena
 trōschku wetscha, a rjeka Alziona, to je

ton Čzeczerjanz, *) aby Bata s Kurjat-
kami.

A hdzaha su Kofy?

Kofy su najrensche Snamjo Swjes-
sdow na Nebefach, pschetož žane druge
Snamjo Swjesdow na Nebefach tak
wele a rjanych Swjesdow we febi ne-
wopschija, jako Kofy. Hdž chzeich
Kofy na Nebefach namakacž, dha stup
we pösnuim Masymju Weczor wokoto
jidnacžich won s Wocžomaj k Kanju wo-
brocženy, a ty budžesch k prawej Ruzy

*) Kn. Jurij Mõhn, wšwojim Čzafu Du-
chomny w Nefwacžidli, praji we Pschetoženju
Mefstady, so Drion je Čzeczerjanz, ale czi Psche-
tožerjo Biblije su tam wschudže prajili, so Drion
su Kofy, hladaj Hiob 9, 9. Jesaja 13, 10.
Hiob 38, 31. 32. — Amos 5, 8. — Mój neb.
Džjed, Jurij Kofak, kiž so tež na Swjesdy
wustej sche, menowasche Kofy te tšt šredžne Swjes-
dy we Drioni, kotrež Njemzy „Jakobstaf“ me-
nuja. — Kn. J. E. Smoleč menuje we šerb-
skich hornych Łužizach na 4. Stroni Čzeczerjanza =
Drion, Kofy = coma Berenices, Baby = Plejades.
— Shtoha ma tu njetk prawje? — Za febi
myšlu, so by najljepše bylo, hdž bychmy Mena
tym Swjesdam tak wostajili, kaž we Bibliji steja
hewal smjejemy tudy wulku Mjeschenzu, hdž je
ton tak a tamny sašo hinaf pomenuje. — K.

nize Babow krasne Swjesdy sesthadzane
widzicz. Najpredy wulku blychezatu k
Ujewizy a jej snapshecza trochu men-
schu k Prawizy, a wysche wobeju hiscze
menschu, wschitke tsi Swjesdy tak stejo,
so su prawy Tsirozka hromadzje; nize
tehohlej Tsirozka steja saß tsi wulke w
Rynku blisko hromadzje, wschitke tak
wulke, kaž ta s Tsirozka na Prawizy;
nize tychhlej tsiöch Swjesdow widzisch
saßo tajki Tsirozka kaž horkach, jeno so
tudy ta wulka blychezata k Prawizy, ta
menscha pak k Ujewizy steji. A prawej
Stroni horneho Tsirozka widzisch zylu
Gzaru Swjezkow we Rschiwisni stejo,
kiz hore hacz k Babam dospahaja, te tež
k temu Snamenu sobu fluscheja, a ko-
lowokoło wschitkich tychhlej Wjesdow steji
newurekniwje wele małych a menschich,
tak wele, se je nictó pscheliczicz nemóže.

Takhlej roshladowasche so Jurij
Kossak hizom jako Wotrocza na Nebe-
kach, a da sebi to a tamne na nich
rospokasacz, kupi sebi tež Knihy wot
Swjesdow, czitasche a wuknesche s nich,
a sesna tak pschezo jenu Swjesdy po
druhej. Gdyž jenož schto k najmensch-

mu schtyri Swjesdy snaje, na kóždej Stroni Nebesow jenu, a ma k temu Knihi, kiž jeho rošwucža, dha nawukne wón, ma-li Lubosz k temu, wschitke druhe Swjesdy na Nebesach snacz. Jemu nejšu Swjesdy na Nebesach potom zuse a nesnate, ale wón hlada na ne, jako na snate lube Šotsicžki s zylje hinajšimaj Wocžomaj. Swjesdne Nebeska šu jemu wotewrene Knihi, s kotrychž wón Wulkosz, Mudrosz a Wschehomoz Boha weršneho čžita, wón posnaje Kjadomnosz Swjesdow, dostane Sacžuczie Dolhoszje a Šchjerokoszje Nebesow, wón widži, kač nesčoncžne šu, sacžuje Wulkosz a Krašnosz tamnych Šswjetow, a nemóže tola s zylim šwojim Rosomom domyšlicž a doposnacž, kač psche wschu Mieru krašny, wulki a možny tón je, kiž je tajke Škutki stworit, je šdžeržuje a wodži. Š podziwnje pošnym Šłošom praji wón s Davitom: O, Kneže! kač šu tvoje Škutki tač wulke, a kač je jich tač wele, ty šy je wschitke mudrje wustajit! —

Šdyž bje Jurij woženeny a jeho Žona po Wecžeri pschi Kudželi šedžische,

a jeho Sswak Hejduschka se swojej
Zonu k nemu pschindze, stary Hodan
pak sa Helu ležesche, rostycžowachu so
woni w Symi Weczor wot hwjesdnych
Nebes. A Jurij rycžesche a džesche:
„wschitke Hwjesdy na Nebesach nejso
jenajke.“

To je widziež, wotmolwi Hejduschka,
wschak so njekotre wulke, njekotre so
malke, a njekotre tak drobne, so je ljedom
samuhladasch.

Tak ja to nemjenju, džesche Jurij,
ale Hwjesdarjo rosesnawaja po swojim
Posnaczu schtyri Wschelakosze Hwjesdow.
Sstónzo je hinajscha Hwjesda hacž Wje-
šacžk, a nascha Semja, kiž je tež Hwje-
sda, je hinajscha hacž Wješacžk a Sstón-
zo. Woni rozdžjela wschitke Hwjesdy do
schtyrjoch Džjelow. 1. Sstónza, to so
state aby stejate Hwjesdy. 2. Planety,
aby khodžate Hwjesdy. 3. Wješazy aby
pschemodžate Hwjesdy, dokelž wone te
Planety pschi jich Wobjehu pschemodžeja.
4. Komety, aby prutate Hwjesdy. —
Nasche Sstónzo, kiž nam swjeczi a nas
wöhrewa, je stata aby stejata Hwjesda,
hacž so nam runje sda, so rano skha-

dža a Weczor sakhadža; nascha Semja je Planet, aby khodzata Swjesda, a ju pschewodža Mjesaczk. Wokoło Sstónza khodža wschitke Planety se swojimi Mjesaczkami, runje kaž nascha Semja s Mjesaczkom wokoło Sstónza khodži, a tajkich Planetow je schjesnacze a Mjesaczkow je wofomnacze. A czi Swjesdarjo su wuliczili (wurachnowali) a wumjerili, kaž wulke wone su, kaž daloko wot nas steja, a kaž daloko wot Sstónza; tu so sdobnje spodziwamy na człowskim Rosomi.

Tak rosryczowasche so Jurij s tymi swojimi, druhdy pschindzechu tež Ssufrodzjo a Wefni, a czihlej dzachu potom, pój won a pokaz nam njekotre Swjesdy, a Jurij dzjesche a rospokasa jim Nebeška, a pomenowa jim te Swjesdy s Memon, pschetož won to wscho s Knihow wedzische. A czihlej Ludzjo hladachu njett zylje s druhimi Woczemi k Nebeškam, s druhimi Myslemi a s druhim Rosřudzenjom, woni widzichu a pošnachu Khód Swjesdow, ale niz, jako bychu zylu Krasnosz, Dohosz a Schjerokosz Nebja wobpschijeli, ale čím wjazy woni

pósnachu, čím wjazy wosta jim pschi-
 fryte a nesnate, a woni dorbjachu se
 Sirachom pósnacž: my widžimy jeho
 Skutkow tón najmenschi Džiel, pschetož
 wele wetsche šu nam hiscže potajene.
 Sir. 43, 36. — Aby kaž stary Hiob
 praji: hlej, to je jeno njeschto wot jeho
 Skutkow, ale wot teho šmy my jene
 małe Štlowcžko šlyscheli. Hiob 26, 14.
 — Stary Hodan, tón paš džesche:
 hlajcže, Šwjježki šu bože Wócžka, a
 hladaja na cžlowške Džjecži, kiž šu na
 Semí, wone kedžbuja na nóżne Šutki
 Šlych, ale Pilnym a Bobožnym šu
 wone jako nebestke Štrožje. —

Schtwórtý Staw.

Porucž temu Knesej šwoje Bucžje,
 a mjej Nadžiju k nemu, wón bu-
 dže wschitko derje cžinicž. Psalm
 37, 5.

Džielawemu Cžlowekej sańdže jedyn
 Džen po druhim, a wón neshoni, hdže
 tón Cžas wostane, wón šo jemu mine
 jako by precž lecžil, a wčzerawschi Džen

so nihdy wjaz newróczi. Tak pschindu
 a sandu Dny, wotmjeneja so Rjeta, a
 Czlowek so sestari pschi wschej swojej
 Prózy a Dźelawoszi. A hdyž je so
 prózował a dźelal, dha ma tež rady
 njekoho Rubeho, komuž by Plód swo-
 jeje Dźelawoszje a Prózy po sebi sa-
 wostajit a jemu psches to swoju Rubosz
 wopokasat. Starschi prózujat so a dźe-
 laja, so bychu jich Dźjeczi po nich nje-
 schto mjeli. Kak wěseli so Nan, hdyž
 ma pjekneho Syna, so može jemu swoje
 Kublo po sebi wostajicž, kak sraduje so
 Macž, hdyž ma poradženu Džowku, a
 može jej swoje Dobytki podacž, ale nje-
 kotrym Starschim je tajke Wěselje sapo-
 wedzene, woni nimaja a nedostanu ža-
 nych Dźjeczi, a jich Kubla pschindu na
 zusy chudzi. To je Bože Wědzenje,
 pschetož Czlowek sebi sam nemůže nicžo
 wsacž, khibat so budže jemu date wot
 Boha; sbóžny pak je tón Czlowek, kiž
 wscho lubje bere, schtož jemu Boh pószele.

Jurij Kossak bje hižom dwanacze
 Rjet ženeny, jeho Kubla bjechu so pschi
 jeho Prózy a Wustojnoszi pschisporjate,
 jeho Pola bjechu plodne, a won kbo-

wasche bohata Sdu s nich, jeho Skot
 we Hrodzjach bje rjany a tuczny a pschi
 Mozach, ale sa koho bje so won pro-
 zowat, komu bjesche to wscho, a schto
 dyrbesche je po nim mjecz? Won nemje-
 jesche žaneho Dzjeszja, kotremuž by to
 wschitko po sebi sawostajicz mohł. Tola
 pak jeho to psche wschu Wjerneru nesrudzi,
 hacž jeho runje bolesche, won poruczi
 to Bohu, sebi myslu, Boh hižom rje,
 komu moje Kublo sluscha a schto dyrbi
 je po mni mjecz. Runje kaž sym ja
 sam khudy a zusy do neho so synyl,
 a so mi njett we nim derje dze, tak je
 saß Boh drugeho wuswolil, kotremuž je
 won po mni dacž chze, so by so jemu
 njehdy tež derje schlo a won wesety na
 Swjeczi pobyl. Wschak je zyła Semja
 teho Knesa a wschje Kubla na nej, a
 won dawa je, komuž chze, a my symy
 jeho Sastojnizy, na Sastojniku pak so
 nicžo wjaz nepyta, hacž so budze won
 swjerny we swojim Sastojnstwi nama-
 kany, a teho dla mam ja tež so prozo-
 wacz a dzjelacz jako swjerny Sastojnik
 Boži.

A tak bje saß rjane kwjetkojte Maljeczo

wukczielo, tužne Rjeczo fajscho, a bo-
hata Nafyma tudy, Ludzjo dzjetachu fako,
kōždy po fwojim Powołanju, po fwojej
Trjebnoszi a po fwojich Mozach. Starý
Hodan palesche we Holi Wuhlje, Jurij
worasche we Hromadniku, jeho Man-
dzelska Hana bie domach, weskni Ludzjo
bjechu jedyn tam a druhi jow, ežinesche
ton to a tamny wono, kōždy po fwo-
jej Trjebnoszi w Rusnoczi. Dzjeczi pa-
fachu Skot, njekotre fwjasany na
Mesach, druhe spuszczany na Sma-
hach, njekotre pafachu Kruwy, njekotre
Wowzy, Hejdufchkez Hauka pak paf-
sche dwje Kosy pschi jich Sahoni Rjepy,
a spjewasche febi pōdla:

Krařna Luczka je mi snata,
Wschitzy Ludzjo widja ju,
Zi je modra Barba data,
Wulka je, nej' f Mjerenju,
Kajkaž djenja widzicj je,
Tajka bje a wostane.

Tam so fwjetle Wowzki pafu,
Zich je wele, wele Stow,
Widzicj nejřu w kōždym Časju,
Bornej na ne hladacj schoł.
Hdyž to Słōnczko wot nař dje,
Dha je Pastyr pschivedje.

Zemu porno žadyn neje,
 Wón je wodži s Mudroszju;
 A šo na jich Sbožu šmjeje,
 Wodžewa je s Pyschnoszju.
 Wschitkim je wón Mena dač,
 Na Łuku je sawołač.

Pastyr jich pak widžicž neje,
 Hač je runje pónaty,
 Wón je krasna Studžen wscheje
 Mitosze a Dobroty.
 Wón je wodži kóždu Móz,
 A je šđerži jeho Móz.

Pastyrja a Wowzki, wschitko
 Snaje kóždy derje šam,
 Pilny nepohlada njetko
 Horje na ne k Nebesam,
 Tam, hdžež junu pónđjemy
 K jeho Raju šbóžnemu.

A jako šebi wona tač lubosnje spje-
 wasche, po Buczu Holz pschindze, tón
 bje we rubjanych Kholowach a w Ko-
 schli, na Ramenku mjejesche Mjeschč
 wišajo, a na Hłowi wulki Klobuč, w
 Ruzy pak mjejesche dubowy Rij. Jako
 tón šamy s Kerkow wustupi, widžische
 predy šo rjanu Łuku, psches kotruž
 Kječka pluskotasche, sady Łuki bje Ho-
 la, wysche kotrejež šo tolsty Kur wale-

sche, jemu f Prawizy bjechu Bola, a
 nedaloko wot neho bje Sahon Kaku, a
 pòdla bje Rjepa. Wokoło Kaka bjechu
 Rije nastajane a f Niczemi hromadu
 f wjasane, na kotrychž stare Lapy wisa-
 chu, kiž buchu wot Wjetra tam a f em
 metane, a dyrbjachu Swjerinu wot Ka-
 ka płoshecž. Tón Holčez pschindze f
 Rjecžy, napi so, fyny so sady Kerka
 na selenu Trawu, wsa f wój Mjeschf
 f Ramenja, woczini jon a wsa f neho
 njekotre fuche Skorcžicžki Khljeba, fu-
 f asche je a jjedzesche. A hdy by schtò
 pschi nim stejał a jemu beš Woczi hla-
 dał, tón by widzil, kať so jemu pschi
 Jjedzi Snyfny s jeho rjaneju bruneju Wo-
 cžow ronjachu a na Trawu padachu.
 Wón sdychny hluboko f Wutroby a dže-
 sche f am pschi f ebi: o moja luba Ma-
 czerka, njetk cze tu ja wjaz nimam! —
 a płakasche wòtsje — ty mjejesche psche-
 zo Khljeba, a hdyž bje mój wschón, dha
 dostach wot tebe — njetk fym husto
 hlòdny a nicžo nimam. A wón pohla-
 da sašo do fwojeho Mjeschka, f esbjera
 wschitke Drebenčžki a wsa je do Rta, a
 džesche f am pschi f ebi dale: ach, moja

luba Maczerka, hdy bydžische ty tola newumrjeta, ja bych netrjebał sam po Šwjeczi wokolo khodžicž; — ach, mój luby Božo, moja Maczerka mi prajesche, so by ty jara dobrocziwy a masch wschitke Džjeczi lubo a hladasch s Nebes na ne, a je widžisch, hacž cze woni runje newidža, a hdyž cze my profymy, dha nam ty dawasch. A njetk, luby Božo, ty by jara bohaty, dokelž by Nebes a Semju a wschitko stworil, daj mi tež njeschto, ja bym jara hlódnny a nimam ničžo, daj mi tublej Nóz Hospodu, so netrebał wonkach ležecž, a cžin tak, so bych tublej Symu nesmeršnył. Luby Božo, daj twojemu Džjeszju wot twojich wulkich Rubłow njeschto! — A wón sašo plakasche a džesche: ach, moja Maczerka, ty by morwa, a ja cze nebudu wjaz widžicž, a tajku lubu Maczerku ja wjaz nedostanu.

Takhlej wón plakasche a sdychowasche, a pohlada do Bola a widžische tam žy ty Sahon Rjepy, a jemu šo jeje chžysche. Ale jeho Macž bje jemu prajita; nebeř nikomu ničžo! — A we tym pschipashe šo Holcžka k Rjepi s dwjemaj Kosomaj,

a won postany a dzjesche a pschindze k
nej a dzjesche: je ta Rjepa wascha, ja
bych rady njekotre sjiedt, ja sym hlodny.

Haj, nascha je; ale schto sy ty, a
swotkal sy?

Ach, luby Božo, ja nimam žaneho
Doma, a rjeam Jan.

Ta Holcžka šo lubje wufmja, a
dzjesche: Jan czi rjekaja? to je rjane
Meno; ja rjeam Hanka.

To je tež rjane Meno. Moja Ma-
czerka rjekasche Marja, a to je hischcze
rensche Meno.

Moja Macz tež Marja rjea. Ale
Janko, hdžeha masch twoju Macz?

Ach, ta je wumrela a je sahrebana.

O, ty bohi Janko! je dawno mor-
wa?

Hizom schtyri Medželje; a poča pschi
tym plakacz, a Hanzu ronjachu šo tež
Šylsy s Wocžow. — A wona dzjesche
k nemu: Jano, ty netrebasch žanu Rje-
pu jješ, ja chzu tebi wot mojeje Šwa-
cžiny Khljeba dacž; sy jara hlodny?

Hlodny drje sym, ale wot twojeje
Šwacžiny nejsem, ty hewaš šama dosž
nimasch.

D, nestaraj so, ja nejšym jara hłód-
na, a k Weczeri mam sašo domach jiesz,
ale ty newjesch, hdže schto dōstanesch.
A wona so šyže, wuczeže šwōj Rōž,
wumi s Rubischka Khljeb, wotkra šebi
mały Rōžk wot Pomafki, a da tamnu
zytu Janej. A tej Džieszi jjedzeschtej,
šedžo hromadžje šo rošryčowajo, a Jan
pschezo Sšlowcžko wot šwojeje lubeje
neboheje Maczerki pōdla prajesche.

A Hanka džesche k nemu: ale ty dyr-
bjał tola tež twoju nebohu Maczerku
žarowacž.

Haj, to drje ja bych, ale ja nimam
žaneho cžorneho Rubischka sa Schiju, a
žaneho Schlewerka sa Kłobuk.

Ja tež niz, hewał bych cži dała.
Ale hlaj — a wona postany a bježesche
k Kafej, hdžež te stare Papy wišachu,
wottorže wot nich njekotre cžorne Schnōr-
ki, pschibježa saš a pošasa je Janej. A
tōn so wešelesche, so budže njetk šwoju
lubu Maczerku žarowacž, kaž druhe Džie-
cži cžinja. A wona jemu pschiwjasa
jenu cžornu Schnōrku sa Kłobuk, a dru-
hu šwi jemu wokōlo Kufi.

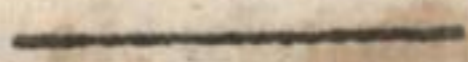
A tak wostaschtaj wonaj hromadzje, hacz bje Czaj dom hnacz. A Hanka dzjesche: hdzaha tublej Noz wostanesch?

Nefmem s tobu do wascheje Wfy hicz?

Nje, nasch Stražnik (Wajhtar) je jara sly, won cze wuczjeri, pschetož won nikoho Zuseho wo Wfy Nozy neczerpi.

O, nestaraj so, Hanka, ja budu hižom Hospodu namakacz; ale ja sym frudny, so dyrbu wot tebe, ja bych rad pschi tebi wostał. A Ssylsy so jemu po Rizomaj kulachu; Hanka tež plaka-sche. — Po Khwili dzjesche wona: postk-haj, widzisch tamhlej Kur w Holi? tam je moj Dzjed, won Wuhlje pali, to je pjekny Dzjed, pola neho je hižom njeko-tryžkuliz zusy Czlowek hospodował: dzi k nemu, tam budžesch moż psches Noz wostacz.

A won postany, wsfa swój Rij a dzjesche do Holje, Hanka pak honesche swojej Kosy domoj. —

Pjaty Staw.

Moje Dziejatka, nelubujmy se Słotami ani s Zasytkom, ale se Skutkom a woprawdźje.

1 Jana 3, 18.

Stary Godan bje ljetka swetscha pschezjo w Holi, a nepschindze druhdy sa zny Tydzen dom, hacz Sobotu Weczor, so by Nedzeli se Swojimi hromadzje pobyl a s druhimi Ludzimi kemschi schoł. Jeho Dźowka Hana pschineše jemu kōždy Dzen psched Weczorom jiesz. Wón pak palesche Wuhlje, niz pschezjo na swojej Holi, a sam febi, ale tež Wefnym a Sufodam, pschetož wón to najlepe rofemesche, a duž so woni jemu dowjerichu. Tak tež dženka. A wón bje febi tsi nowe Milerje nastajał, a khodzjesche wočoło pschi dženš napaleny Wuhli a hladasche, schto by so hiscže cžinicž mohło. Słoncžko bježesche boži Dōmcžk a szelesche swoje poplene Brubi psches wysoke Khōjny na Semju, kōło wočoło bje wschitko cžischje, a wón febi saspjewa k dobrej Nozy Khjerlusch:

Mój Božo, njett chzu lehnycj hieč,
 A swojej Woczi sandželicj,
 Duž hladaj na mne s Rebešow,
 A pošel ke mni Wajchtariow.

A šymli šhrieschił wodnjo ja,
 Mi twoja Nada wodawa,
 Bishes Krysta Krej me wušweczi,
 Wot wschitkich Hriechow wuczišzi.

A jeli me šchtó rošhnjewal,
 Ššo na mne hriescwnje pschekhwatal,
 Dha Wótze, nech je wodate,
 A jemu wschitko šabyte.

Tak chzu ja na to s Mierom spaci,
 Mój Wótze, ty chyt kedžbowaci
 Tež na tych Mojich s Lubošziu,
 Žich wodžeci s twojej Šmilnošziu.

Tak chyt ty na wschjeh kedžbowaci,
 A wschitim Špróžnym Pokoj daci,
 Tych Šrudnych rano šwešelicj,
 A Rhornych w Nožy wofšchewicj.

Ty Žandželam chyt pschikafaci,
 Šo dyrbja pschi naš Šparnych štaci,
 Šo Nichtó šrudny nestane,
 Šdnyž Šštónčžo rano horje dže.

Šdnyž štary Šodan takhlej špjewafše,
 pschindže Jan, ton prošerski Šólčez k
 nemu, šasta a šepre šo s Ramenjom na

tolstu Rhojnu, wosta s Mjerom stejo, so neby stareho Muža we Spjewanju molit, a pschipoftuchowasche. Jako pak won spjewacz pschesta a swój Ssochor pola swojeje Hjety na Beńk połoži, dzjesche Jan bliže k Hodanej a prajesche: dobry Weczor! chjecze me Nozy hospodowacz?

To czi nemóžu flubicz, wotmolwi Hodan, a hladasche kruczje na neho.

Ach, wobkhowajcze me tola. Tamhlej bje Holczka na Polu, Hanka jej rjekachu, ta pafesche Kosy a mi prajesche, so sje wy jara dobrocziny Muž, a budjecze me psches Noz wobkhowacz.

To drje móhlo so stacz, hdy by ty tež dobry a pjekny Holz był, pschetož hlaj, worakawe losy Holczata ja nemóžu snesz. Ssy ty tež sam?

Haj, moja Macz je mi wumrela, a nimam žaneho Nana, žaneho Bratra a žanu Sotsiczknu.

Kak stary dha sy?

Ja sym dzekatym Rjeczi.

Hlaj, Holcze, hdy bych ja wedzil — no, wostan pschi mni, ja chzu cze hospodowacz. Ssy hlodny?

Njetko niz wjaz, ta pjetna Holcška je mi wulku Pomakku dała.

Hanka je pjetna Holza. Hlaj Holcže! wona je dobrocziwa pschecziwo tebi była, kajki sy ty pschecziwo nej byl? — Hlaj, tebi pschezo Ludzjo jiesz dawaja, cze Rozy hospoduja, a czi tola niczo winojczi nejšu; srosemisch ty to?

O haj, to ja wjem. Moja neboha Maczerka husto prajesche, hlaj Jano, Ludzjo namaj nejšu niczo winojczi dawacz, a namaj tola dawaja, hdyž njetk wulki naroszesch a dzjelacz możesch, dyrbisch Ludžom pomhacz dzjelacz a jim jich Lubosz s Dželom pytacz narunacz. Ale ja sebi myšlu, hdyž njetk po Broschenju khodžu, kať možu njehdy wschitkim tym Ludžom dzjelacz pomhacz, kotšiz šu mi njeschto dali, a šym sebi teho dla husto žadať, so netrebať wjaz profyč, hewať dyrbu naposledku wschjem Ludžom pomhacz dzjelacz.

Stary Hodan džesche: hdyž twoja Macz takhlej rycžesche, cžeho dla dha neje wona dzjelata, ale je profyła?

Ach mój Božo, wona bje pschezo khora.

To je njeschto druhe. — Wostan tu Nóz pschi mni, ja chzu czi tež jiesz dacz. — Mecha so czi wjaz po Broschenju khodzicz?

Ach, nje, hdy bych jeno wjaz netrebał, ja chzyl rady dziełacz, hdy by me njechto trebacz móhl. Za sym sebi predy na Polu myslit, hdyž pola wascheje Hantki stejach, cžeho dla dyrbu ja khodžo profyecz, a wona netreba, a bjech jara srudny, so je tak a niz hinaf.

Nó, Hóleže, sym so pola mojeje Hjety delje a cžakaj, ja mam hischeže wofoło mojich Wilerjow wohladacz. Ale s tym Wohladanjom jemu nicžo nebje, won bje hižom predy wscho wobhladał, a wedzesche, tak wscho je a steji, ale jemu bjechu tajke dziwne Myslje do Wutrobny pschischte, te chzysche won sam pschi sebi wobmyslicz, a teho dla dziesche precz, wostajiwski teho Hólza. Won dziesche na Stronu k swojej Wky, pschetož jeho Džowka Hana dyrbesche skoro s Jiedzu pschincz, a wona tež pschindze, a nešesche we prawej Ruzy Brjemeschko. Ju widžo, dziesche won jej napscheczimo a džesche: derje, so džesch, ke mni je

Hólczéz pschischoł, tón nima ani Nana,
ani Wlacierje, ani Bratra, ani Šotry,
wón šo mi spodoba, wsmi jeho šobu
dom, ja bych chyzł, šo by njekotre Dny
pola naš wostał.

To chzu čžinicž, wotmolwi Hana, a
my móžemy jeho pošnacž, hdyž dljebe
wostane.

Tak je, džesche Hodan, a jeli pje-
kny, kaž šo mi sda, a nikoho nima,
a je Wjernosž ryczał, dha móžesch jeho
wobkhowacž a sa šwoje Džjeczo pschi-
jecž. Ty žanych Džjeczi nimašch, a by
je tola rada wšala, tu mašch Šólza,
tón je hižom trochu wotrostł. Ale ty
dyrbišch Jurja tež prashecž, šchto wón
k temu mjeni.

To šo wje; ale tón temu psheczi-
wny nebudže.

A we tajkich Rycžach pschindžeschtaj
wonaj k Hjeczi, hdžež tón Hólczéz še-
džische, tón pak, jako bjeschtaj k nemu
dójšchtoj, škocži horje a stejische wěšety
psched nimaj.

Hana jeho widžo, džesche k Nanej,
to je schikowany Hólczéz; a džesche k
nemu: Jano, pój šo mnu dom, jeli šo

chjesch pjeſny być, dha możesch njeko-
tre Dny pschi mni wostacź.

Jan pohlada na swoju Ruku, na
tu czornu Schnörku wokolo neje, a dže-
sche: haj ja chzu pjeſny być.

Schto ha masch wokolo Ruki? dže-
sche Kossakowa.

Ja mam wokolo neje czorny Schle-
wert, dokelź je moja Macź wumreła, a
wokolo Klobuka mam tež tajki.

Schto je czi to scźinil?

Jena Holcźka wonkach na Polu,
wona rjeła Hanka, a je swascheje Wſny.

Hanka je pjeſna Holza. Ale kať
dolho chjesch to wokolo Ruki nosycź?

Tať dolho doniź nebudjecze prajicź,
so sſym tež pjeſny kaź Hanka.

Stary Hodan a jeho Dźowka na
so pohladnyschtaj. A stary Hodan
djesche, tón Holz neje hlupy. A njetk
Hana, dži, praj Turjej dobry Wecźor;
a ty, Jano, cziń, so twoja czorna
Schnörka s Ruki pschindze.

Hana prajesche njetk swojemu Ma-
nej dobru Róz, teho runja tež Jan.
A wonaj djeschtaj hromadźje duzy sibi
to a wono powedajo. —

Jurij ředziřche domach w řhježi pŝchi
 Wöhnisćežu, bje Łoćezej na Koleni
 ŝepreť a Ğłowu do Dłonjow połožiť, a
 hladasće na Wöhnisćežo, kať řo tepi.
 — A hlaj, Jurjo, řapocza Ğana, jaťo
 bje ł nemu do řhježe ŝtupiťa, jow czi
 řzele Ğan Ğölza, jeli řo chzeřch jeho
 mjecz, a da czi dobry Weczor prajicz.
 Jurij řziabny prawu Ğuku ř praweho
 Łiza a wosta na ľjewej řamej řepreny,
 a hladasće ř prostymaj Wocžomaj na
 teho Ğölza, a prajeřche řwojej Žoni:
 derje, ja řo dźakuju. A Ğana dźjeřche
 a cźineřche řwoje Dźeťo wo Ğŝwi a we
 Ğródzi. Jan pať řtejeřche ř Wocžomaj
 na Koffaka wobwrocženy, Koffak pať
 jemu ř řhutnym Woblecžom a ř prosty-
 maj Wocžomaj beř Wocži hladasće,
 neprajeřche pať jemu Ğłoweczka. Žaťo
 to žylu řhwilu trajeřche, pocza řo Jan
 řa Wuřchomaj drapacz a wohladowasće
 řo řa Koffakowej, ta pať cźineřche, kaź
 by ju to wřcho nicžo neřtaralo, a dźje-
 ľasće řwoje Dźeťo, Koffak pať pŝežo
 jenať na neho hladasće. Jan nemöže-
 řche tajke řhutne Woblecžo Koffaka dlje-
 he řneř, wobroczi řo na Woť a pocza

czicho płakacz. To bje to schtož Kossak
chzysche, a s teho pōsna wōn mjecku
aby twerdu Wutrobu Džjeszja, wōn
teho dla njetk pschestra s Khutnoszju na
neho hladacz, praschesche pak jeho s
wōtrym Hłōfom a džesche: kajke masch
Wleno?

Jan, jako teho khtneho Muža hru-
by Hłōf sakłyscha, šo postroži a wot-
molwi tschepetajo: mi Jan rjekaja.

Nō, pōj hew, Jano!

A tōn Hōlcžez k nemu pschistupi.

Daj twōj khljebowy Mjesch k hew.

Jan na neho s wulkimaj Wocžomaj
hladasche a czahasche Mjesch s Kame-
nja. Kossak jōn wsa, swi jōn hromadu
a položi jōn do Wōhnja a džesche: teho
wjaz netrebasch.

Jan tohlej Ssłowo kłyscho, sdychny
s hluboka, a Ssylsy ronjachu šo jemu
s Wocžow.

Kossakowa tež pschindze a hladasche,
schto bje šo stało, ale džesche sašo mel-
czo precž a neprajesche ničō. Wona
šwojeho Muža jara derje snajesche.
Sdyž wōn njeschto prawe a rjane wu-
wesž chzysche, aby hdyž jeho Duscha rjany

Rhód dzjesche, nesmedzesche Nichto s nim
ryczecz, hewak bu won samoleny, a s
zylteje Wjezy niczo nebu.

Kossak pak sašo pola Wöhnja na
wobej Ruzy sepreny šedzische, kaž pre-
dy, a hladasche, kaž šo ton khljebowy
Wjesch palešche, a jako bje wscho na
Popel spalene, staže won a dzjesche: Ha-
na, hdžeha je moja nowa Wjeza?

We Drasz Rhamori budže, dzjesche
Hana.

Kossak dzjesche po nju a pschindže
sneju, a dzjesche: Jano, czyš twój Kło-
buk na Snój.

Jan stoczi s Rhježje a pschindže bes
Klobuka sašo, a Kossak da jemu šwoju
rjanu nowu Wjezu. —

Won wostaji njetk teho Hólza a
dzjesche do Istwy a kryjesche Blido,
wsa Schlu a drebesche Khljeb do neje,
Kossakowa pschineše Wloto a Łžizy, a
wonaj šynyschtaj šo po wuspjewanych
Baczerjach k Blidu a ijedžeschtaj, Jan
pak wosta wonkach a šyny šo, hdžež
bje predy Kossak šedził.

Pschi Weczeri powedasche Kossakowa
 swojemu Wuzej, schto bje so bes Na-
 nom a bes Holzom we Holi stało, a
 tak je sManom ryczała, so dyrbi tón
 Hólczéz jich wostacž, jeli so budže so
 derje sadžeržecz.

To so hodzi, dzesche Kossak, a mi
 so sda, so ma tón Hólczéz dobru Wu-
 trobu, pschetož schtož sym ja s nim spy-
 tował, to mi wobswjedza jeho mjekku
 Myśl, a steho Hólza budže dobry Czło-
 wek, hdyž budže prawje nawedowany.

Won tež je rjany Hólczéz, dzesche
 Kossakowa, a ma prawje schikowane
 Beswoczó, a smjeje zylje hinajschu Na-
 hladnosž, hdyž budže wuredženy a we
 czistej Draszi.

Tak rycžeschtaj wonaj pschi Weczeri
 hromadzje, wostajischtaj we Schkli Wlò-
 ka, a Kossak pschidrebi do neho Khlje-
 ba, sawoła Jana do Istwy a dzesche:
 pój, sym so a jes. A won sam tež
 wosta pschi Blidzi ředžo, Kossakowa pař
 dzjesche wot Blida na swoje Džeto.
 Jan ijedžesche a Kossak jemu se Spo-
 dobanjom pschihladowasche, Po Khwili

džesche k nemu: Jano, što sebi ty
psi Sjedzi myslisch?

Ja sym jara weřety, so sym k tak
dobrym Ludjom pschischot.

A cžeho dla symy my pschecziwo tebi
tak dobri, wschať nam ty ničžo džjetať
nejřy, a řy nam zylje nesnaty?

To ja wjem.

Dopomni řo, Jano, cžeho dla symy
my pschecziwo tebi dobri?

Dokelž ja ničžo nimam, a wy macze
teho dla Želnivosz so mnu.

Nejřu drusy Ludzjo s tobu Želnivosz
mjeli?

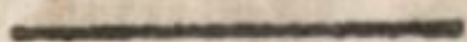
Nje, tak dobrych kaž wy řze, hiščcže
nejřym namakať.

Alle my symy doř prořerřkich Dže-
czi widžili, a nejřmy žanemu to cži-
nili, štož tebi cžinimy a hiščc;e cži-
ničž chžemy. Snajesch ty Boha wer-
řneho?

Moja neboha Macž je mi wele wot
Boha powedaťa, so je won Nebjo a
Semju a wsčitko, štož na nimaj je,
řtworit, so won wscho řđeržuje a wob-
řtara, a tych Ludzi — — ach njetk
wjem! njetk wjem! rycžesche Jan we-

kelje dale a Szylsy bjeżachu jemu po
 Lizomaj, njetk wjem, so je mi Böh taj-
 ku Dobrotu pola was wobradził. Dženš
 Popołnju sym Boha prošyt, so by mi
 Hospodu dał, a so netrebał w Symi
 smersnycz, a wón je moju Próstwu wu-
 słyschał, a je wam sczinił dobru Wu-
 trobu, so sže šo na mni šmilili.

Jako Kossak tohlej słyschesche, trje-
 jesche šebi tež Szylsy s Wocžow, sa-
 woła a džesche: Hana, pój wschał!
 Wona pschindže. — Hana, džesche wón,
 tón Holz može tež Boha prošycz, a
 Böh jeho słyschi. — Tón Holz dyrbi
 naju wostacz, jeli so ty chzesch. Haj,
 wotmolwi Hana. A wonaj daschtaj
 šebi Ruzy, cziche Szylsy pak šo jimaj
 s Wocžow ronjachu. —

Schesty Staw.

Modl so, a dži po božej Schcžežy,
 Čin swjeru, sčtož ty činicž masch,
 Dha buože Sbožje w twajej Khežy,
 Ty božej' Nady wužiwasch.
 Sčtož Bohu wschón so dowjeri,
 Bóh teho nidy nepuschježi!

Spjewarske 305, 7.

Nasyma bje sajščła, Michała bje daw-
 no nimo, Dny buchu pschezo krótze,
 Mozy pak čim dljesche, s Polow bje wscho-
 domoj, a Sčtomy stejachu beš Liszja.
 Džjed bje w Holi swoje Džieto psche-
 stał a so zylje domoj podał, druhdy
 dujesche tak howriaty symny Wjetr, so
 Macž prajesche, my swy najdljehe beš
 Ssnjeha byli, Syma so s Mozu pschi-
 bližuje. Sčtož je džjetawy byl, a fe-
 bi njeschto nahromadžil, tón so netreba
 Symy bojecž. Łubja a Pinza, Pscha-
 tra a Brožnje sw polne, Drewo a
 Sslanje je pod Kólnju, a džakowano
 Bohu, so je so tak stało.

Nichto pak nebje njetk na zylým
 Sswjeczi wešelschi, hacž Jan, so bje k
 tak dobrym Łudžom pschischot, a so ne-

trebasche wjaz po Broschenja khodzicz.
 Wón czinesche swojej Maczeri wscho
 Móžne k Woli a posłuchasche Manej na
 Słowczko. Macz bje jemu nowych Kosch-
 low naschita, Krawz pak hnydom dwoje
 rubjane Kholowu, Szuknju a rubjanu
 Khapu seschit. Ach to dyrbeli wy rjane
 a wesele Džeczo wohladacz, jako bje
 wón prjeni Kas s nowej Drastu woble-
 czeny, jeho žyłe Beswoczko so smjejesche,
 jeho Kuzy, jeho Rosy, jeho žyłe Czjeto
 brajesche a so sradowasche. Slyschiš,
 Jano, njetk tež dyrbiš do Schulje kxo-
 dzicz, džesche Man k nemu, do teho Jan
 lubje rad swoli. Hacz dotal nebje wón
 do Schulje pschischot, dokelž bje pschezo
 po Kraju khodzicz dyrbjat, wón tež teho
 dla ničžo nemožesche, ljedom Bišmiki
 snajesche, Czitanje pak nendžesche, a pi-
 šat hischče ženje nebje. Jako wón njetk
 prjeni Kas do Schulje pschindže a pschi-
 małych, schjesz žet starych Hólczatach
 šedžicz dyrbesche, dha so jemu to nelube-
 sche, a wón by radscho do wulkeje Schu-
 lje khodžit, ale Buczer prajesche k nemu:
 moje Džeczo, to so njetk hischče nehó-
 dzi, ale wuf pilnje a šedžbuj prawje,

dha budžesch bōrsy nawukuncz a wschit-
kich dōszjahuncz, potom budžesch tež
swulkimi khodzicz. To febi Jan na Redz-
bu wsā, pschetož jehō bje Hańba, so je
taf wulki a niczo nemōže, wōn teho dla
wuknesche w Schuli a domach.

Bje pať pola stareho Hodana Wasch-
nje, so kōždu Nedželu po Wobedzi febi
woni Spjewarske wsachu a Khjerlusch
wuspjewachu, a potom Kossaf aby tež
stary Hodan kam s Postilije nedželske
Prjedowanje pscheczita, a Drusy s Mje-
rom pschipořluchachu. Druhdy pschindže
Hejduškež Marka, a hdyž bje tam ta,
čzitasche wona to Prjedowanje, a to taf
s nuternym Waschnjom a se schwarnym
Pšikladom, so wschitzy radži na nju
pořluchachu, a stary Hodan džesche po-
tom k Zurej: hdyž budžesch tež takhlej
mōž, potom budžesch nam ty čzitač. A
predy hač bje Rjeto nimo, čzitasche Jan
kaž bycz dyrbi, a rosemesche tež, schtož
čzitasche, wōn wuknesche Katechismus,
piřasche a licžbowasche (rachnowasche) taf,
so mjejachu wschitzy nad nim Wefelje.
Junu pať pschindže Jan jara struchly se
Schulje a bje wschōn samyřlenny, taf so

so jeho wschitzy praschachu, schto jemu je. Won pak dzesche, ach hlajcze, dzien-
 ka je nam Buczer we Schuli powedał, so dyrbimy Zadreschka (Boczki) wot
 Jablukow a Kruschwow hromadzić a do Sahrodki wufyć, so bychy Schtomiki
 s nich narostle. Njetk sym ja telko Jablukow k bożemu Džeszju dostał a te
 sym wschitke s jedł a Zadreschka s nich, te rjane Zadreschka, sym rosmetał, neje
 to k Mersanju! to mohł sebi jedyn Włofy s Hłowy drjecz! —

Chzesch dha sebi ty Schtomiki plahowacz? dzesche Džjed.

Haj, aby nekumjem dha, Džjedo?

Ssmjesch drje, jeno so wjesch, kak to czinicz masch.

D, to derje wjem, to sym wschitko w Schuli slyšchał, a schtož hischcze ne-
 wjem, to nawuknu. Hlajcze, Džjedo, tublej w Sahrodzi, tohlej Mjestaschko je
 prošny a tu hewał nicžo nerošze, a tež tu žane wulke Schtomy pōdla nejku, tu
 chzu te Zadreschka fycz, dhy bych jeno žane mjeł.

Alle schto chzesch potom s tymi Schtomikami, hdyž narostu?

Potom chzu je pschekadźowacz do
 nascheje Sahrody, a psched Dworom
 wonkach na Wšy. Nasch Kn. Wuczer
 mjenesche, so može na Wšy wele Kóp
 řadowych Shtomow stejecz, a hdyž řebi
 je wothladamy, tak dotho hacz řu ma-
 le, dha možeja nam potom wulki Wu-
 žitk pschinesz. Wón je nam Shtuczku
 prajit, ta rjeka:

Meje řadyn Blecžk tak hubeny,
 So by nesrostk Shtomik řadženy,
 Sapłaczik wschu Prózu czi,
 Se řwojimi Włodami.

Jan dósta njetk wot Džjeda
 nowy Łopacz, Wlotyku a Hrabje, so
 možesche w Sahrodzi řwojim Shtomi-
 kam łopacz a rycz a potom s Hrabemi
 runje řhrabacz. Wot njetk nejjedžische
 Jan žaneho Jabłuka ani Kruschwje, so
 by řebi wschje řadreschka nesřhowat,
 a wón by jich jara wele nahromadžit,
 hdy by jemu Wuczer neprajit, so dyr-
 bi jeno wot tych najljepschich hroma-
 dżicz, wot Włonzow a řamopaschnych
 Kruschwjow nedyrbi řhowacz a řycz,
 te jara nesřporje roszeja, a nejřu dobre.
 Jan wořy njetk Nasymu Hřjadku jablu-

kowych, Hrijadku pač kruschwjowych Za-
 dreschkow, a wodže je, hdyž mersnyč
 sapocza, s dobrym Hnojom. Maljeto,
 wokolo Jutrow, sapoczachu skhadjeć a
 rosž hač šo wschitko pišanesche. To
 bje Wefelje! Sa dwje Rjeczi je psche-
 šadžowasche na druhe Hrijadki, te wet-
 sche wošebje, te mensche tež wošebje,
 a potom na tsecze Rjeto je schczjepesche,
 wschitko kaž bje jemu Wuczer pokasał.
 Wot Jabłukow schczjepesche Lupenki,
 Hanbergarje, knežske Jabłuka, Worsto-
 farje a Rejnety, wot Kruschwjow pač
 Dožnizy, Wowšnizy, Jakobnizy, Me-
 dawki a Slutnizy. O, hdyž tehlej
 Schtomy wulke narostu, džesche Jan,
 dha smjejemy Šsada došž, a ja Ma-
 czeri kóždy Džen polny Schörzuch na-
 tšchafu, a wona budže nam šadowu
 Muku waricz! —

Tak minychu šo Dny a sandžechu
 Rjeta pschi pilnej Džielawoszi. Stary
 Hodan, kiž hižom tedom stary Hodan
 rjekasche, jako Janč knim pschindže, bje
 njett hiščeže starschi a psches wošom
 džesat Rjet. Jurij Koffak bje tež wob-
 starny, a na pol Sta Rjet šwojeho

Žiwjenja licžesche, a s Zanka bje Jan
 narostł, prawje duschny a pjekny Jan,
 a Nichtò jemu wo Wšy hinaf nerjeka-
 sche hacž Kossatež Jan, a Kossak sam
 se swojej Žonu a stary Hodan sobu
 wot neho hinaf nerycžachu, hacž wot
 swojeho Ssyna, a wschitzy jeho lubo-
 wachu, dokelž bje dobry a pschistojny
 Čłowek, pilny Džetacžer, a swjerny
 we wschich Wjezach. Jeho prawe Me-
 no a Ròd bjechu šhonili, pschetož Wu-
 cžer wo Wšy bje na Rnesa Duchom-
 neho pišak, hdžež bje jeho Macž wum-
 reła, a tòn bje wotmolwit, so wòn ne-
 rjeka poprawym Jan, ale Florijan. To
 pak je Meno, kaž Njemzy swojim Džie-
 cžom dawaja, pschetož jeho Man bje
 Njemz byl, šebi pak šerbstu Žonu wsak,
 s nej do Pòlskeje wycžahnył, tam pak
 wumrel, a swoju Žonu jako Wudowu
 a teho Ssynka jako mału Ssynotku
 sawostajit. Jeho Macž bje šo jara ru-
 džila a šchorila, s wulkej Rhudobu šo
 domoj wrócžila, ale duzy na Bucžu
 wumreła. Toblej Rn. Duchomny piša-
 sche. S tymhlej Wopisom dzjesche
 Kossak k Wyschnoszi, a šjewi jej, so chze

tuteho wopuszczeneho Hólza sa swoje
 Dziecjo pschijecz, a da sebi wot neje
 na to Wopisimo sestajecz. Jan pak,
 kotryž s druhim Menom so nebje wo-
 łacz słyschał, pschetož jeho neboha Macž
 jemu tež hinał nerjekasche, wosta pschi
 swojim snatym Meni, a wone so jemu
 tež ljepe lubesche, hacž te nowe a zuse,
 wón teho dla tež njetk, kaž predy rje-
 kasche a wosta Kossakež Jan; a to bje
 wschitkim prawje. A Kossakež Człowe-
 kaj bjeschtaj wopravdžje hordaj na swo-
 jeho Syna, pschetož tak dobry a pjełny
 Syn hnydom nebje, jako wón, a Ko-
 ssał sebi wot neho runje tak myślesche,
 kaž predy stary Godan wot Kossaka, so
 tutón Jan je dobry Hospodař, pilny
 Dziełacz, rosomny a pobožny Czło-
 wek, tón budže twoju Žiwnoš derie
 wobdžielacz, a cže na stary Džeń sasta-
 racž, so budžesch móž weřety swoje
 Dny pschi nim dokonecz.

Jan pak tajke Myślje swojeho Ma-
 na Kossaka nesnajesche, tež sebi nemy-
 ślesche, so by wón to cžinicž chzył, psche-
 tož hacž bje wón runje jeho sa Syna
 pschijał, da wschał jemu tola netrebasche

swoju Žiwnosz a Samoženie k temu dacz.
 Był tam won bje na wschje schtyrnaczie
 Rjet, bje so prózował a dzjełał, wo-
 szebje we Sahrodzi na swojich Scto-
 mach, tych bje schwarnu Liczbu do
 Sahrody nakadzał, tak so we nej nih-
 dze žadyn wjaz stejecz nemōžesche. A
 Kossatez tež hižom Wužitk wot nich
 berichu, pschetož skoro sa žyle Rjeto ža-
 dyn Džen nesaūdže, hdžež nebychu, jeli
 niz kruschwjoweje aby jablukoweje Muki,
 dha tola Ssuschenkow, pojjedli a Kossa-
 kowa nemōžesche pschi tym tu Dobrotu
 dosz wukhwalicz, a džesche: to mam
 njetk we Domi jene Warenje wjaz, a
 netrebam žaneho Saczinka a žaneje
 Sselje k nemu, a je tola dobra, stro-
 wa a fytua Sjedz; a wysche teho, schto
 mam ja Ssadu nakuscheneho, kotryž
 so w Symi wari a jje, hdyž so Kata
 a Rjepny wostudzi. Drusy Ludzjo wo
 Wšny nebjechu tak rosomni byli, jako
 Kossatez, so bychu swojim Džjeczom
 dowolili Sctomiki plahowacz, a to ka-
 mi k swojej Schkodzi, pschetož nietk wi-
 dzichu, so to žane newuschne Baranje
 neje, a so mōža to kamo Džjeczi wob-

staracz, hdyž jim Starschi Wolu a
 Bleczt we Sahrodzi k temu dadza, a so
 psches tajke wuzitne Dziejto Dziejci
 Pösch a Lubosz k Dziejtu a k Hospoda-
 renju dostanu, a swój Czaf, kiz hewat
 s Rjehanjom a s Worakawstwom psche-
 czinja, na tohlej Waschnje prawje wu-
 zitnje naloža a swojim Starschim k Po-
 ljepschkej pomhaia.

Sadowy Schtom je wulki Wuzitk
 sa Bura, a tak wele hacž jich do swo-
 jeje Sahrody treba, dyrbjat šebi jich
 kōždy šam naplahowacz, nedyrbjat žane
 Benesy sa ne wudawacz. A tajke Schtom-
 ny, kiz šebi kōždy na swojej Semi šam
 wotczechne, šu pschisprawnišche hacž zuse,
 pschetož woni šu teje Semje swucžene,
 rostu teho dla jenač dale. Kupisch pak
 s zuseho ljepscheho Kraja Schtomik, a
 pschekadžisch jōn do hubenischeho, dha
 pola neho s Roszenjom klaza, a wōn khor-
 ruje a steji kipy, husto tež sabine; ku-
 pisch pak s hubenischeho Kraja, a šadžisch
 jōn domach do ljepscheho, dha wōn we-
 šelje rosze, ale jara lōchzy šo pscherosze,
 a hdyž šebi pschi tym radžicz newesch,

dha ma sa dwje aby tsi Pieta Welka,
a je tak tež k sažnej Smerzi sraty.

Kossakez mjejachu poľnu Sahrodu
wot Jana naplahowanych řadowych Schto-
mow, a hdyž řo Šad radzi, na Symu
poľnu Rubju Jablukow, Kruschwjow a
Słowkow, a mōžachu řo s dobrej Zie-
dzu wofschewicz. A tak mjejesche to hišch-
cze Nichto wo Wřny, a schtoha to? —
To bjechu He duschkez, pschetož tak bōr-
sy hač mjejesche Jan Schtomiki wot-
roszene, neřadzesche won jenož domach,
ale tež pola Hejduschkez, a to Hani k
Ruboszi. Hana bje tež narostla, a s teje
nehduscheje pjekneje Hanki bje duschna
hospodarřka Hana wotrostla, wona ne-
řkomdži žanu Medželu k Kossakezom pschi-
řhadžowacz, a tež dzjelawy Džen, hdyž
nimo dzjesche, řasta pola Kossakez Sa-
hrody a hladasche psches Błot na Jano-
we Schtomiki. Ludžjo řebi to a wono
teho dla myřlachu, a hudawachu tak a
hinař, ale Nichto tola ničzo newedžesche,
pschetož Kossakowa nebje kleřkala. Wō-
řom Medžel do Jutrow pař wedžichu
wřchitzy s Wjestoszi, schtož bjechu řebi
predy myřlili a hudawali, pschetož Ko-

šakež Jan a Hejduškež Marja šo na
Medjelu Seragesimä we Zyrkwi šawnje
pšchipowedacž daschtaj, a Wutoru po
tsjóch Medjelach na to mjeješchtaj wešely
Kwaš.

Jurij Kossak džesche: dokelž mam taj-
keho Šyna, kajkichž wele neje, dha
chzu tež tajki Kwaš mjecz a wuhotowacž,
kajkichž wo Wšy tež wele neje bylo.
Zyla Weš bu na Kwaš prošena, Šsu-
šod pschi Šsušodži, a bje pola Hej-
duškež a pola Kossakež Kwaš dwaj Duaj
sa šobu. Hale schlož tónhlej Kwaš na
wjeczne wo Wšy Wopommenja hódny
ščžini, bje, so na druhim Dnju Kwaša,
Šsredu rano, wščitžy kwašni Šošžo s
Motykami a s Kopaczemi na Wšy džje-
łachu, Musžy kopachu a ryjachu, Žony
paš Wodu noschachu, a k čžemu to? —
Woni šadowe Šchtomiki šadžachu, dwaj
Kynkaj po žylej Wšy delje, s kóždeje
Štrony Bucža jedny, a wumetachu pschi
Bucžu Šrebju; Nawoženja bje te Šchto-
miki darmo se šwojeje Šahrody k temu
daš. Wot njek bu we tej Wšy to Bra-
wo, so hdyž šo dwaj ženeschtaj, dha

dyrbeschtaj predy k najmenschemu dwaj
 šadowaj Štomikaj šadzicž.

Tak buchu czihlej Ludzjo psches Jed-
 notu, Pobožnosz a Džetawosz sbožomni
 Ludzjo, a mjejachu najliepschu Křwalbu
 we zylej Wokolnoszi, pschetož hdžež je
 Jednota, Pobožnosz a Džetawosz, tam
 sly Nepscheczal Pschistup nima, ale je
 tam luty Mjer, polne Sbožje a rjane
 Bydlenje; tak šebi Ludzjo na Semi Ne-
 beša stwarja a bydla we nich kaž bože
 Džjeczi; chzeschli teho dla tajke Nebesa
 na Semi mjecz, dha spjewaj a džetaj! —

Gzischczane pola R. B. Šiki w Budyšchini.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

N a w i e s c h t k.

Towarstwo Macjizy Serbskeje, kiž so po Su-
trach 1847 w Budyschini sakoži, ma to Botpohladanie,
pšches dobre Serbske Pišma sa Roswucjenje a Nawe-
džitosz Serbskeho Luda po Možnoszi so staracj. — Kaž
stej kralowskej sakskej Ministerstwi snutskomnych Na-
ležnoszjow a Kultusa a sjawneho Wuczenstwa Sako-
jenje tajkeho Towarstwa sa wužitne spósnatej, tak je
tež kralowske pruske Knežerstwo w Lignizy swojim Pod-
danam Pšhistupenje k temu samemu na podobne
Waschnje dowolito. — Stawy Towarstwa dźjela so do
dweju Njadomnjow. Stawy prjeneje Njadomnje da-
waju sa Ljetu 1 Tlr. 10 Nšlr., Stawy drugeje pak
25 Nšlr. Sa to dostawaju Stawy prjeneje Njadomnje
wschje wot Towarstwa wudawane Knihy a Časopis,
Stawy drugeje Njadomnje pak jenož te Knihy bez
Časopisa darmo. — Schtož k Towarstwu pšhistupi,
dostane pšhistupny List, kiž jemu Prawo da, s Wel-
lerež Kniharnje w Budyschini towarstwoje Pišma wo-
teberacj. — Ljetne Dohody so porjadnje po dwjemaj
Čsecjinomaj sa Botpohlady Towarstwa nakoža, jena
Čsecjina so pak jako towarstwowy Poklad pod Me-
nom: „Macjiza Serbska“ na Daň wupožęzi. —
Prjodkštejerstwo a Wuberk Towarstwa ma swoje Ssydło
w Budyschini. Jeho njetzišche Stawy su: D. Klin,
Duch. Jakub, Duch. Wanaš, Wikar Kucjanš, Diaš.
Wjazka, Kand. Zmisch, Red. Smoler, Kanonikus
Kapit. Hascha, Duch. Seiler, Dyrektor Bus, Wucžer
Garbar, Wucžer Kulman, D. Pšul, Wucžer Melda,
Wucžer Bekar. Sapišowanja k towarstwowemu So-
bustawej wschitke Stawy Wuběrka wobstaraju. Ljetne
Pšchinoschki aby dobrowolne Dary maju so pola Po-
kladnika Towarstwa, Kn. Diaš. Wjazki, Knihy sa
Knihownju pak pola Knihownika, Kn. Kand. Zmi-
scha wotedacj.

